

УДК 304.5: 316.7

МЕТОДОЛОГІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ СУЧАСНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ НАУКИ У ДОСЛІДЖЕННІ КООРДИНАЦІЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ

*Г. М. Пилипенко, д. е. н., професор, ДВНЗ «Національний гірничий
університет», PelepenkoYI@mail.ru*

Методологія дослідження. Результати отримані на основі методологічної парадигми постнеокласичної науки із застосуванням методів: наукових порівнянь – при встановленні сутнісних відмінностей у підходах до дослідження процесів координації; аналізу – при виявленні аналітичних можливостей неокласики, кейнсіанства, неомарксизму та інституціоналізму щодо формування уявлення про механізми координації економічної діяльності; системного підходу – при теоретичному конструюванні засад міждисциплінарного аналізу.

Результати. На основі широкого використання та критичного аналізу соціально-економічної літератури здійснено дослідження теоретико-методологічних підходів до аналізу процесів координації економічної діяльності суб'єктів. Показана обмеженість дослідницького інструментарію економічної теорії, базованої на неокласичній парадигмі у силу її сконцентрованості виключно на егоїстичній мотивації і, відповідно, абсолютизації ринкового механізму координації. Відзначено теоретичні досягнення кейнсіанства, неомарксизму та інституціоналізму, які поставили під сумнів можливості ринку до саморегулювання і привернули увагу науковців до вивчення неринкових засобів упорядкування економічної діяльності. Вказано, що для посилення дієвості цих напрямів економічної науки у плані аналізу процесів координації необхідно розширити поле їх предметної області досліджень через уведення соціокультурних складових мотивації економічної діяльності.

Новизна. На теоретико-методологічних засадах інституціоналізму здійснено інтеграцію теоретичних здобутків тих наук, які вивчають людину як цілісну біо-соціо-духовну істоту та дозволяють у теоретичному плані об'єднати в органічне ціле інституціональні й індивідуальні засади, які у сукупності пронизують соціокультурну, економічну, політичну та інші сфери

функціонування суспільства і, відповідно, оформляють і координують економічну діяльність його членів.

Практична значущість. Результати дослідження можуть бути використані при розробці нових пізнавальних підходів у сфері вивчення державної та ринкової координації, здійсненні прикладних досліджень у даній сфері.

Ключові слова: методологія, координація, ринкова координація, державна координація, теорія загальної ринкової рівноваги, неокласична парадигма, неоавстрійська школа, франкфуртська школа, кейнсіанство, інституціоналізм.

Література

1. Геец В., Гриценко А. Экономика и общество: непознанные грани взаимовлияния / Геец В., Гриценко А. // Вопросы политической экономии. Научный электронный журнал – 2012 – № 3 (4). – С. 183 – 208.

Geyets V., Gritsenko A. *Ekonomika i obshchestvo: nepoznannyye grani vzaimovliyaniya* [Economy and Society: Mysterious faces interference] / Geyets V., Gritsenko A. // *Voprosy politicheskoy ekonomii. Nauchnyy elektronnyy zhurnal* – 2012 – № 3 (4). – P. 183 – 208.

2. Гальчинський А. Лібералізм: уроки для України: наук.-попул. есе / А. Гальчинський. – К.: Либідь, 2011. – 288 с.

Galchinskiy A. *Liberalizm: uroki dlya Ukrayiny* [Liberalism: lessons for Ukraine]: nauk.-popul. ese / A. Galchinskiy. – K. : Lybid, 2011. – 288 p.

3. Гриценко А. А. Институциональная архитектура: предмет, основные законы, методология / А. А. Гриценко // *Наук. пр. Донецького національного технічного університету. Серія: економічна. – Вип. 37–2. – Донецьк: ДонНТУ, 2007. – С. 52–58.*

Gritsenko A. A. *Institutsionalnaya arkhitektonika: predmet, osnovnyye zakony, metodologiya* [Institutional architectonics: subject, basic laws, methodology] / A. A. Gritsenko // *Nauk. pr. Donetskogo natsionalnogo tekhnichnogo universitetu. Seriya: yekonomichna. – Vip. 37–2. – Donetsk: DonNTU, 2007. – P. 52–58.*

4. Задорожний Г. В. Человекоспасительная функция хозяйствоведческой науки / Г. В. Задорожний – Харьков: Солоницевка, 2012. – 180 с.

Zadorozhnyy G. V. *Chelovekospasitelnaya funktsiya khozyaystvedcheskoy nauki* [Human-saving function economy-leading science] / G. V. Zadorozhnyy – Kharkov: Solonitsevka, 2012. – 180 p.

5. Менгер К. Исследования о методах социальных наук и политической экономии в особенности / К. Менгер // *Избранные работы. – М. : Территория будущего, 2005. – 564 с.*

Menger K. *Issledovaniya o metodakh sotsialnykh nauk i politicheskoy ekonomii v osobennosti* [Research on the methods of social science and political economy in particular] / K. Menger // *Izbrannyye raboty. – M. : Territoriya budushchego, 2005. – 564 p.*

6. Куббеду Р. Политическая философия австрийской школы: К. Менгер, Л. Мизес, Ф. Хайек: пер. с англ. под ред. А. Куряева / Р. Куббеду. – М. : Мысль; Челябинск: ИРИСЭН, Социум, 2008. – 406 с.

Kubbedu R. *Politicheskaya filosofiya avstriyskoy shkoly: K. Menger, L. Mizes, F. Khayyek: per. s angl. pod red. A. Kuryayeva* [Political philosophy of the Austrian School: Menger, L. von Mises, Friedrich Hayek] / R. Kubbedu. – M. : Mysl; Chelyabinsk: IRISEN, Sotsium, 2008. – 406 p.

7. Шумпетер Й. Десять великих экономистов от Маркса до Кейнса: пер. с англ. Н. В. Автономовой, И. М. Осадчей, Н. И. Розинской; под науч. ред. В. С. Автономова / Й. Шумперер. – М. : Изд-во Института Гайдара, 2011. – 416 с.

Shumpeter Y. *Desyat velikikh ekonomistov ot Marksa do Keynsa: per. s angl. N. V. Avtonomovoy, I. M. Osadchey, N. I. Rozinskoy; pod nauch. red. V. S. Avtonomova* [Ten Great Economists from Marx to Keynes] / Y. Shumperer. – M. : Izd-vo Instituta Gaydara, 2011. – 416 p.

8. Сапир Ж. К экономической теории неоднородных систем: Опыт исследования децентрализованной экономики: пер. с фр. под науч. ред. Н. А. Макашевой / Ж. К. Сапир. – М. : ГУ ВШЭ, 2001. – 248 с.

Sapir ZH. К *ekonomicheskoy teorii neodnorodnykh sistem: Opyt issledovaniya detsentralizovannoy ekonomiki: per. s fr. pod nauch. red. N. A. Makashevoy* [By economic theory of inhomogeneous systems: The experience of the decentralized economy] / ZH. K. Sapir. – М. : GU VSHE, 2001. – 248 p.

9. Боулс С. Поведение, институты, эволюция: пер. с англ. К. Букина, И. Демидовой и др. / С. Боулс. – М. : Дело, 2010. – 576 с.

Bouls S. *Povedeniye, instituty, evolyutsiya: per. s angl. K. Bukina, I. Demidovoy i dr.* [Behavior, institutions, evolution] / S. Bouls. – М. : Delo, 2010. – 576 p.

10. Мизес Л. Человеческая деятельность: трактат по экономической теории: пер. с 3-го испр. англ. изд. А. В. Куряева / Л. Мизес. – Челябинск: Социум, 2005. – 878 с.

Mizes L. *Chelovecheskaya deyatelnost: traktat po ekonomicheskoy teorii: per. s 3-go ispr. angl. izd. A. V. Kuryayeva* [Human activities: a treatise on economics] / L. Mizes. – Chelyabinsk: Sotsium, 2005. – 878 p.

11. Hayek F. The Principles of a Liberal Social Order / F. Hayek // Studies in Philosophy, Politics and Economics. – Chicago: University of Chicago Press, 1967. – 252 p.

12. Вейзе П. Homo economicus и homo sociologicus: монстры социальных наук / П. Вейзе // THESIS. – 1993. – Вып. 3. – С. 115–130.

Veyze P. *Homo economicus i homo sociologicus: monstry sotsial'nykh nauk* [Homo economicus and homo sociologicus: Monsters of Social Sciences] / P. Veyze // THESIS. – 1993. – Вып. 3. – С. 115–130.

13. Кейнс Дж. Общая теория занятости, процента и денег / Дж. Кейнс. – М. : Гелиос , 2002. – 352 с.

Keyns Dzh. *Obshchaya teoriya zanyatosti, protsenta i deneg* [General Theory of Employment, Interest and Money] / Dzh. Keyns. – М. : Gelios , 2002. – 352 p.

14. Скоробогатов А. Институты как фактор порядка и как источник хаоса: неонституционально-посткейнсианский анализ / А. Скоробогатов // Вопросы экономики. – 2007. – № 8. – С. 103–118.

Skorobogatov A. *Instituty kak faktor poryadka i kak istochnik khaosa: neoinstitutsionalno-postkeynsianskiy analiz* [Institutions as a factor as the source of order and chaos: The new institutional-Post Keynesian analysis] / A. Skorobogatov // Voprosy ekonomiki. – 2007. – № 8. – С. 103–118.

15. Розмаинский И. В. К формированию посткейнсианской теории государства / И. В. Розмаинский // Terra economicus. – 2010. – Т. 8, № 1. – С. 13–26.

Rozmainskiy I. V. *K formirovaniyu postkeynsianskoy teorii gosudarstva* [By the formation of post-Keynesian theory of the state] / I. V. Rozmainskiy // Terra economicus. – 2010. – Т. 8, № 1. – С. 13–26.

16. Ойкен В. Основы национальной экономики / В. Ойкен. – М. : Экономика, 1996. – 351 с.

Oyken V. *Osnovy natsionalnoy ekonomii* [Basis of national economy] / V. Oyken. – М. : Ekonomika, 1996. – 351 p.

17. Sweezy P. M. Demand Under Conditions of Oligopoly / P. Sweezy. – N.Y. : JPE, 1939. – 246 p.

18. Веблен Т. Почему экономическая наука не является эволюционной дисциплиной? / Т. Веблен // Истоки: из опыта изучения экономики как структуры и процесса: под ред. В. С. Автономова, О. И. Ананьина. – М. : ГУ ВШЭ, 2007. – 533 с.

Veblen T. *Pochemu ekonomicheskaya nauka ne yavlyayetsya evolyutsionnoy distsiplinoy?* [Why economics is not an evolutionary discipline?] / T. Veblen // Istoki: iz opyta izucheniya ekonomiki kak struktury i protsessa: pod red. V. S. Avtonomova, O. I. Anan'ina. – М. : GU VSHE, 2007. – 533 p.

19. Веблен Т. Теория праздного класса: пер. с англ. / Т. Веблен. – М. : Прогресс, 1984. – 368 с.

Veblen T. *Teoriya prazdnogo klassa: per. s angl.* [Theory of the Leisure Class] / T. Veblen. – М. : Progress, 1984. – 368 p.

20. Измалков С. Теория экономических механизмов / С. Измалков, К. Сонин, М. Юдкевич // Вопросы экономики. – 2008. – № 1. – С. 4–26.

Izmalkov S. *Teoriya ekonomicheskikh mekhanizmov* [The theory of economic mechanisms] / S. Izmalkov, K. Sonin, M. Yudkevich // Voprosy ekonomiki. – 2008. – № 1. – С. 4–26.

21. Радаев В. В. Экономическая социология: учеб. пос. для вузов / В. В. Радаев. – М. : ГУ ВШЭ, 2008. – 602 с.

Radayev V. V. *Ekonomicheskaya sotsiologiya: ucheb. pos. dlya vuzov* [Economic Sociology] / V. V. Radayev. – М. : GU VSHE, 2008. – 602 p.